

SİVİL HAVACILIK
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Emniyet Rapor No : ATM-2019/01

Tarih : 01.06.2019

2018 YILI ATM İLE BAĞLANTILI EMNİYET OLAYLARI YILLIK DEĞERLENDİRME RAPORU

2018 yılına ilişkin olarak hazırlanan bu rapor, Türk hava sahası ile havalimanlarında uçuş emniyetini etkileyen, hava trafik yönetim hizmetleri emniyet performansı ile bağlantılı her türlü hava olayının rapor edilmesi, değerlendirilerek muhtemel risk alanlarının belirlenmesi, olayların tekrarının önlenmesi, emniyet artırıcı gerekli tedbirlerin alınması ve Türk hava sahası dışında Türk tescilli hava araçlarının karşılaştığı hava olaylarının raporlanması, değerlendirilmesi ve emniyet artırıcı gerekli önlemlerin alınması için yapılacak olan çalışmalar ile olayları raporlamanın, rapor eden kişiye herhangi bir suçlama veya sorumluluk yüklemeyeceğine ve gönüllü raporlamanın teşvikine ilişkin hususları düzenleyen *Hava Trafik Hizmetleri ile Bağlantılı Emniyet Olaylarının Rapor Edilmesi ve Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik (SHY 65-02)* kapsamında Türk hava sahasında raporlanan olayların incelenmesi sonucu elde edilen bilgilere dayanmaktadır.

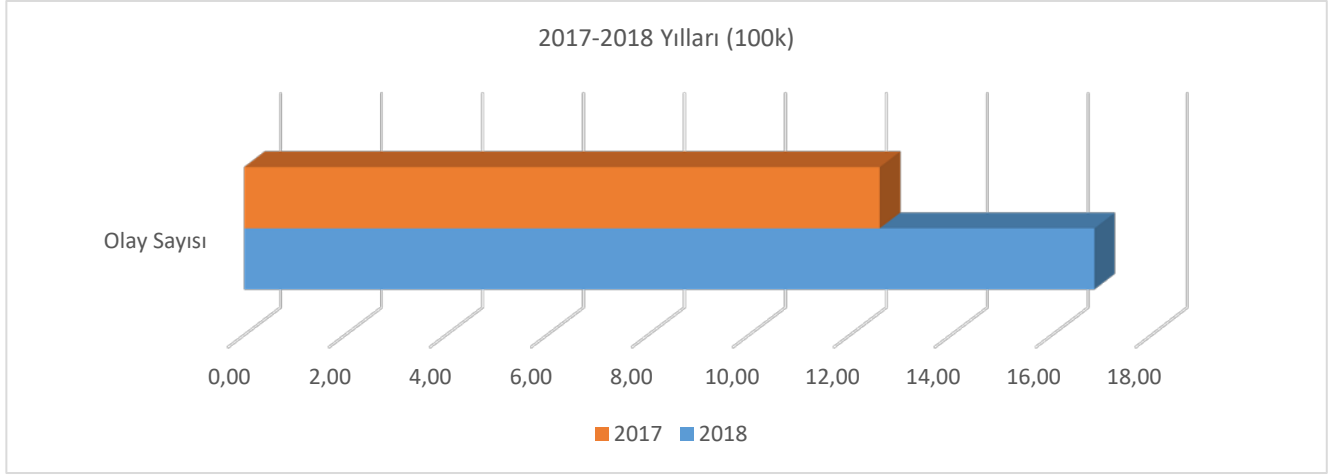
2018 yılı içerisinde meydana gelen ATM ile Bağlantılı Emniyet Olaylarına ilişkin olarak artan farkındalıkla beraber raporlarda ciddi bir artış gözlemlenmektedir. Benzer bir eğilimin 2019 yılında da devam etmesi beklenmektedir.

Raporda, 100 bin (100k) trafik hareketi üzerinden 2018 yılındaki olayların bir önceki yıla göre ay, olay türü ve uçuş fazına yönelik kıyaslaması yapılarak Genel Müdürlüğümüzce alınan önleyici/düzeltilici tedbirlere yer verilmiştir.

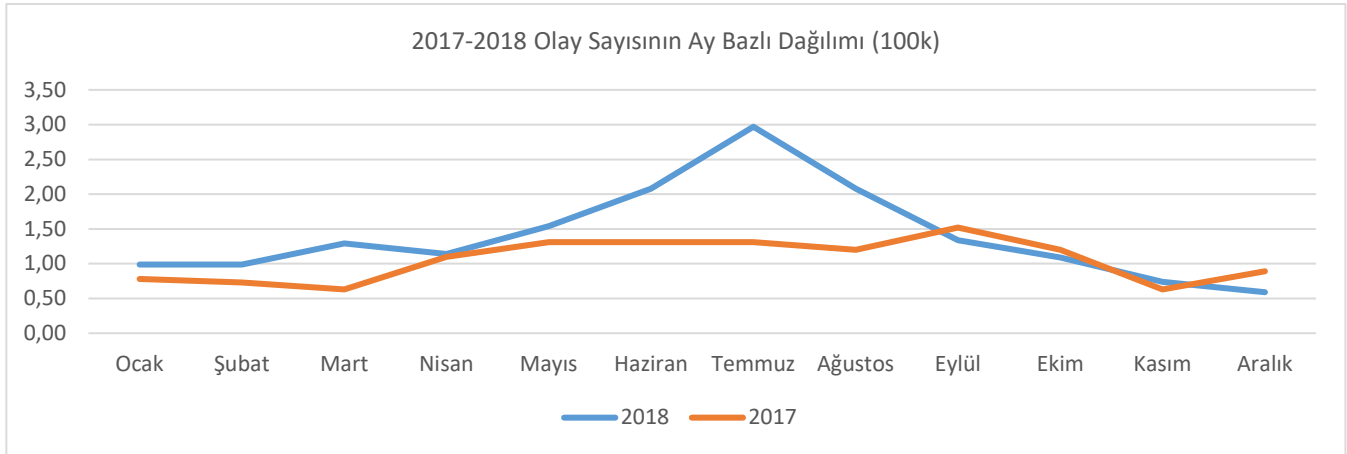

Ek A

Yıllara/Aylara göre dağılım

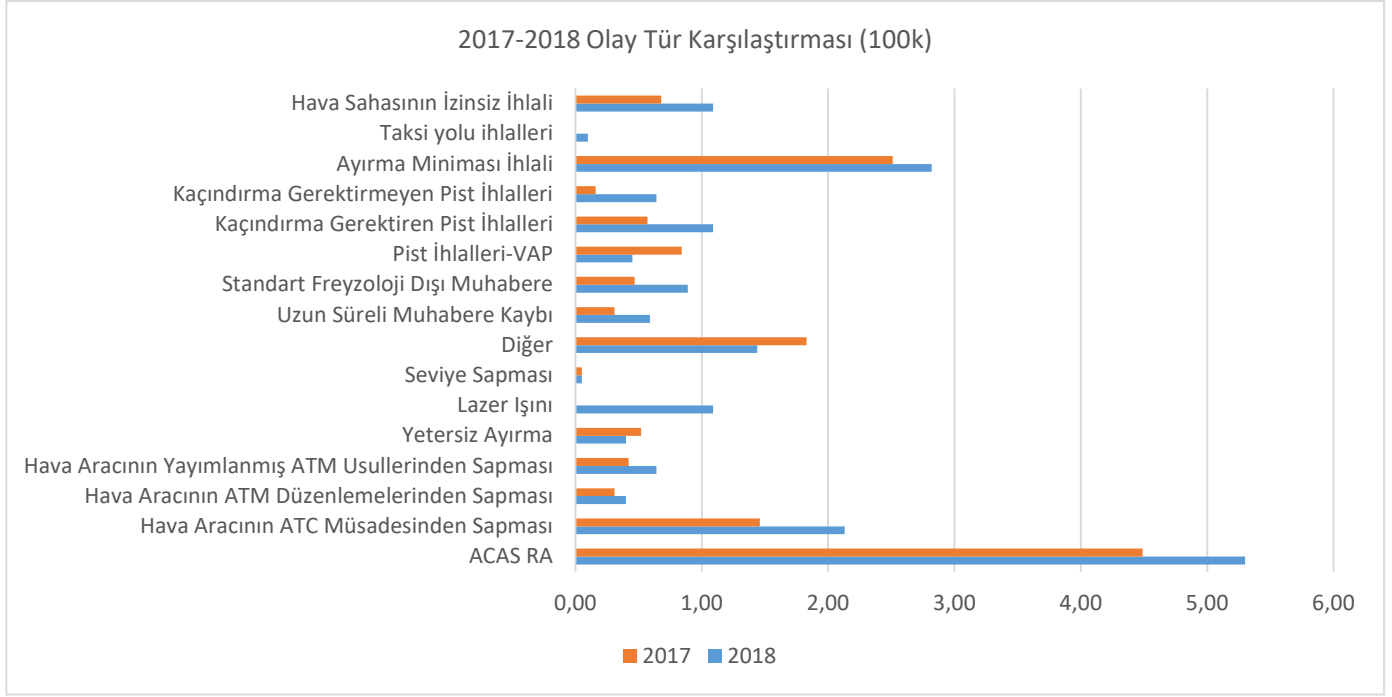
2017 yılında 100k trafik hareketinde ATM ile Bağlantılı Emniyet Olayı 12.59 iken 2018 yılında bu oran 16.85 olmuştur. ATM ile Bağlantılı Emniyet Olaylarında 2018 yılında bir önceki yıla göre % 33,84 'lük bir artış gerçekleşmiştir.

2018 yılı yaz döneminde ATM ile Bağlantılı Emniyet Olaylarında bir önceki yılın aynı dönemine göre ciddi bir artış görülmektedir. 2018 Temmuz ayında yaşanan olaylar en yüksek seviye olan 2,97'ye ulaşmıştır.

Ek B

Olay türleri

2018 yılında yetersiz ayırmalarda %23,08'lik, Diğer olay türünde ise %21,31'lik bir azalış görülmektedir. Diğer olay türündeki azalış sebebi sınıflandırmada kullanılan olay türlerindeki artıştan kaynaklanmaktadır.

Pist ihlali-VAP olarak adlandırılan meydan civarında hava aracı bulunmaması durumunda herhangi bir hava aracı, insan ve araçtan kaynaklı pist ihlallerinde %46,43'lük bir azalış görülmektedir. Ancak kaçındırma gerektiren pist ihlalleri ile kaçındırma gerektirmeyen pist ihlallerinde önemli bir artışın yaşandığı tespit edilmiştir.

2018 yılında bir önceki yıla göre ACAS RA olay türünde %18,04'lük bir artış yaşanırken, ACAS RA sonrası meydana gelen ayırma minimasi ihlallerinde %12,35'lik bir artış gerçekleştiği görülmektedir. 2017 yılında meydana gelen ACAS RA olaylarının %55,90'ı Ayırma minimasi ihlali ile sonuçlanırken bu oran 2018 yılında %53,21'i olarak gerçekleşmiştir.

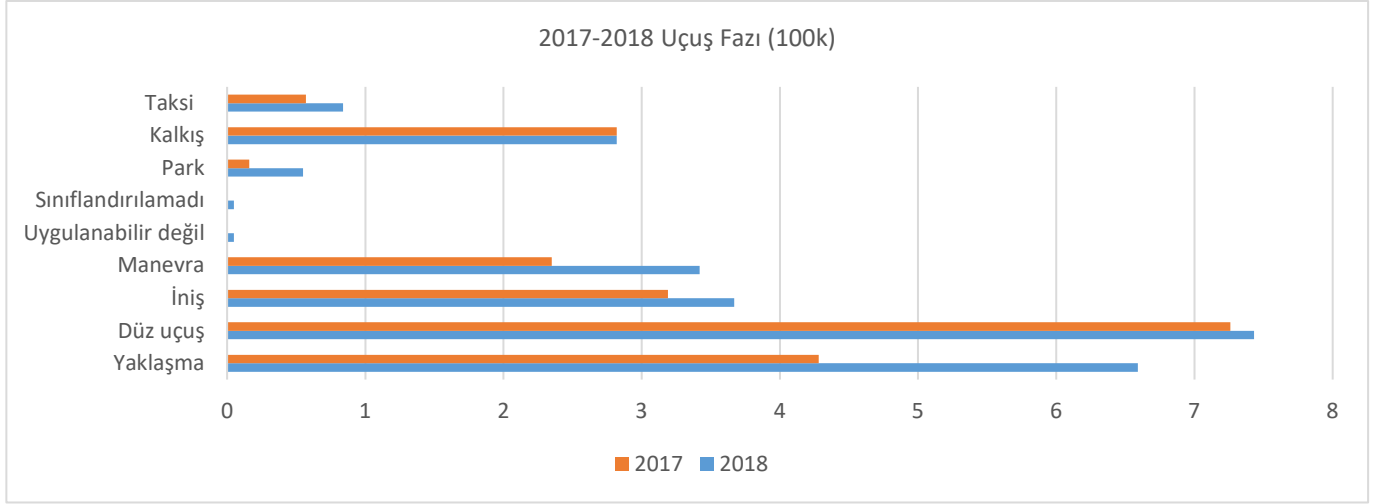
Aradaki farkın ACAS cihazının çalışma prensibine bağlı yüksek varyo ile alçalma/tırmanma durumlarında yaşanan olaylardan kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Lazer ışınlarına ilişkin olarak yapılan işlemler 2018 yılından itibaren istatistik amaçlı kullanımı için kaydı tutulmaya başlanmıştır.

Ek C

Uçuş fazı

2017-2018 yıllarında meydana gelen ATM ile bağlantılı emniyet olaylarında Uçuş fazı bakımından yapılan değerlendirmede ise uçuşun bütün fazlarında gerçekleşen olaylarda artış yaşanmış, ancak özellikle park pozisyonu, Manevra sahası ve yaklaşma pozisyonunda yaşanan artışlar göze çarpmaktadır.

Park pozisyonunda yaşanan olaylar 2017 yılında 0.2 seviyesinde iken 0.5 seviyesine yükselerek en büyük artış yaşandığı uçuş fazı olmuştur.

Ayrıca yaklaşma fazında yaşanan olay sayısı 2017 yılında 4,28 iken, 2018 yılı içerisinde 6,59 seviyesine yükselişi göze çarpmaktadır.

Ek D

Alınan Önleyici/Düzeltilici Tedbirler

1) ATM ile Bağlantılı Emniyet Olayları Raporlaması;

Raporlama kültürünün oluşturulması, süreçte yaşanan problemlere çözüm bulmak için 2018 yılı 3 ve 4 üncü çeyreklerinde tüm hava yolu işletmelerine değerlendirmelerimizi içeren yazılar yazıldı.

2) Ercan Tavsiyeli Hava Sahası;

Ercan Tavsiyeli Hava Sahası ile bu sahadan Türk Hava Sahasına giriş/çıkışlarda yaşanan olaylara istinaden 2018 yılı 3 üncü çeyreğinde tüm hava yolu işletmelerine NOTAM ile düzenlenen bölgedeki uygulamalar ile diğer hususlar konusunda hatırlatmada bulunuldu.

3) ACAS Uygulamaları;

ACAS RA olaylarındaki ciddi artan eğilim sonrası 2018 yılı 3 ve 4 üncü çeyreklerinde tüm paydaşlara ACAS uygulamaları ile frezyolojisi hakkında olaylara dair analiz ve değerlendirmeleri içeren yazılar yazıldı.

4) Pist İhlalleri;

Esenboğa Havaalanında meydana gelen pist ihlalleri sonrası tüm paydaşların katılımı ile bir toplantı düzenlenerek değerlendirmelerde bulunuldu.

İstanbul Atatürk Havaalanında meydana gelen pist ihlalleri sonrası hava yolu işletmeleri ile beraber tüm olaylara ilişkin kök neden analiz çalışması yapılarak ilave tedbirlerin alınması sağlandı.

Ayrıca 2018 yılında pist ihlallerinde yaşanan artış eğilimi sonrası tüm paydaşların katılımıyla 25 Nisan 2019 tarihinde düzenlenen çalıştayda ATM ile Bağlantılı Pist İhlallerine yönelik değerlendirmeler yapılarak ilave tedbirlerin sağlanmasına yönelik çalışmalar yapıldı.

5) Eğitim;

Olaylara ilişkin olarak yapılan değerlendirmeler sonrası hava seyrüsefer hizmet sağlayıcı kuruluş ve hava yolu işletmeleri tarafından personele eğitim aldırılması sağlandı.

6) Prosedür Değişiklikleri;

Proaktif bir yaklaşımla olaylarının tekrarının önlenmesi amacıyla prosedürel değişikliklerin yapılması sağlandı.